

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Geografie
1.3 Departamentul	Geografie Umană
1.4 Domeniul de studii	Geografie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Geografia turismului

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ETNOGRAFIE ȘI TOPONIMIE						
2.2 Titularul activităților de curs	Sef lucr.dr. Nicolaie Hodor						
2.3 Titularul activităților de seminar	Sef lucr dr. Nicolaie Hodor						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DOp

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat					5
Examinări					3
Alte activități ...					-
3.7 Total ore studiu individual	56				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul total de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Cunoștințele însușite prin aprofundarea conținuturilor predate în cadrul disciplinelor INTRODUCERE ÎN GEOGRAFIE, GEOGRAFIA GENERALĂ A TURISMULUI, GEOGRAFIE RURALĂ, GEOGRAFIA POPULAȚIEI ȘI AȘEZĂRILOR, TURISM RURAL, GEOGRAFIE REGIONALĂ facilitează înțelegerea și accesibilitatea temelor propuse, iar în subsidiar, cursanții își vor consolida baza conceptuală operațională prin activarea și valorificarea fondului informațional preexistent. Asociat sunt utile cunoștințe de istorie, arheologie, filologie, folclorică și psihologie.
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Continuitatea valorificării aplicative a cunoștințelor dobândite permite o parcurgere graduală a capitolelor, în strânsă relație cu tematica disciplinelor anterior studiate.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator/laptop, videoproiector
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală echipată cu calculatoare, conexiune la Internet, videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1 Inițierea în analiza și interpretarea sistemică a reperelor identitare, ce ne particularizează sub raportul geografiei comportamentale în geospațiul european. • C2 Utilizarea adecvată a valorilor de cultură și civilizație populară ce constituie act obligatoriu pentru recuperarea eticii morale, la nivel de societate, respectiv de individ. • C3 Înțelegerea și explicarea evoluției structurilor etnoculturale actuale din perspectiva unei interpretări diacronice a etnografiei și toponimiei. • C4 Analiza fenomenelor geografice din perspectiva turistică drept fond aplicativ al documentațiilor asupra antropologiei culturale, a acțiunilor practice de protecție și conservare a potențialului etnocultural pe nivele de integrare holarhiică și identificarea în cadrul ansamblurilor teritoriale a modalităților optime de evaluare turistică și funcțională a acestuia.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 Abordarea integrată a elementelor structurate în ansambluri geosistemice și aprofundarea procedurilor de <i>cercetare geografică operațională interdisciplinară</i>. • CT2 Cunoașterea metodelor de lucru folosite în analiza potențialului turistic, inclusiv a tehnicilor bazate pe utilizarea calculatorului. • CT3 Formarea abilităților necesare cooperării multidisciplinare, comunicării și edificării de relații partenoriale fundamentate pe aplicarea cunoștințelor însușite și dezvoltarea raționamentelor științifice transdisciplinare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea bazei operaționale necesare în utilizarea metodelor și tehnicilor de investigare a specificității ansamblurilor etnoculturale la nivel teritorial, prin prisma conexiunilor relaționale: <i>analize tipologice, structurarea și dinamica componentelor filonului etnocultural, evaluarea estetică și funcțională a patrimoniului geografic etnocultural</i>.
7.2 Obiectele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Inițierea studenților în analiza și interpretarea relațiilor sociale și teritoriale, în contextul evoluției istorice și administrativ-teritoriale diverselor grupuri de populație în cadrul hotarelor actuale ale României. • Familiarizarea studenților cu coordonatele practic-aplicative actuale ale activității geografice, care au ca finalitate elaborarea planurilor de integrare turistică a valorilor culturale specifice. • Aplicarea metodelor moderne de investigare a ansamblurilor geo-etno culturale în vederea eliminării/reducerii disfuncțiilor și stărilor critice care afectează structurile antro-po-culturale și de elaborare a strategiilor axate pe recuperarea/integrarea, protecția și conservarea lor. • Formarea abilităților de comunicare și de operaționalizare a cunoștințelor însușite prin elaborarea și susținerea de referate axate pe aprofundarea unor studii de caz prezentate în tematica aferentă cursului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Abordări etnografice. Noțiuni generale și paradigma interdisciplinărității 1.1. Puncte de vedere și istoric privind abordarea științei etnografice. 1.2. Curente și concepte asociate etnografiei, etnologiei și antropologiei culturale. 1.3. Mari etnografi români.	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea combinată cu metode activ-participative 	2 ore
2. România. Puncte de vedere în raport cu taxonomia și diversitatea unităților teritorial – turistice și etnografice	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea interactivă • modelarea 	1 oră

<p>2.1. Rolul „țărilor“ și al multiculturalității etnice în procesul de enclavizare geografică</p> <p>2.2. Structura verticală și orizontală a regionării etnografice</p> <p>2.3. Zone și subzone etnografice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • exemplificarea 	
<p>3. Calendarul popular.</p> <p>3.1. Timpul ca semn, ca răscruce</p> <p>3.2. Anul popular vs. anul „oficial”</p> <p>3.3. Momentele marcante din ciclul anual</p> <p>3.4. Anul bisericesc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică • problematizarea • prelegere orală cu secțiuni interactive 	1 oră
<p>4. România. O tipizare a gospodăriilor tradiționale</p> <p>4.1. Din istoricul locuirii teritoriului</p> <p>4.2. Vatra și moșia.</p> <p>4.3. Locuința, celula de bază a gospodăriei</p> <p>4.4. Construcțiile anexe în funcționalitatea gospodăriei</p>	<ul style="list-style-type: none"> • observarea sistematică și independentă • instruirea programată 	1 oră
<p>5. Izvoarele etnice ale sufletului românesc.</p> <p>5.1. Facultăți spirituale ale umanului</p> <p>5.2. Diversitatea și complementaritatea peisajului cultural</p> <p>5.3. Cenzură și autocenzură în lumea satului tradițional</p> <p>5.4. Sacrul și profanul în lumea românească tradițională.</p> <p>5.5. Mituri și ființe mitologice în societățile tradiționale</p> <p>5.6. Poezia populară</p>	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea interactivă • lucrul în grup organizat/ echipă 	1 oră
<p>6 Patrimoniul tehnic tradițional.</p> <p>6.1. Activitățile economice de bază. Ocupațiile tradiționale</p> <p>6.2. Meșteșugurile tradiționale</p> <p>6.3. Instalații tehnice țărănești</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prelegere orală cu secțiuni interactive 	2 ore
<p>7. Obiceiuri și tradiții din ciclul muncii</p> <p>7.1. Civilizația lemnului</p> <p>7.2. Civilizația lutului/ olăritului</p> <p>7.3. Civilizația pastorală</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analiza comparativă • investigația în comun 	2 ore
<p>8. Obiceiurile din timpul vieții. Obiceiurile de peste an. Sărbătorile.</p> <p>8.1. Naștere, botez, căsătorie, moarte</p> <p>8.2. Marile sărbători religioase. Colindele. Procesionile. Ruga pentru țarină. Hramurile. Pelerinajele</p> <p>Gastronomia românească între sacru și cotidian</p> <p>8.1. Alimente tradiționale</p> <p>8.2. Moduri tradiționale de preparare și conservare a hranei</p> <p>8.3. Sacru și cotidian în cultura gastronomică</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prelegere orală cu secțiuni interactive • conversația euristică • explicația 	1 oră
<p>9. Arhitectura tradițională și specificul național</p> <p>9.1. Piatra, lemnul, lutul</p> <p>9.2. Paiele, stuful, cetina</p> <p>9.3. Simboluri și „forme” tradiționale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prelegere orală cu secțiuni interactive • dezbaterea • conversația euristică 	2 ore

10. Portul popular/ țărănesc și identitatea regională 10.1. Portul bărbătesc. Portul femeiesc. Vârstele portului popular. 10.2. Portul de sărbătoare. Portul de doliu 10.3. Portul de la ocazii speciale. Măștile	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea interactivă • lucrul în grup organizat 	2 ore
11. Tradițional, original și kitsch în societățile tradiționale 11.1. Simțul artistic și tradiția populară 11.2. Imitația, kitsc-ul și împrumuturile/ influențele alohtone	<ul style="list-style-type: none"> • prelegere orală cu secțiuni interactive • dezbaterea • conversația euristică 	1 oră
12. Direcții actuale în valorificare a patrimoniului etno-folcloric 10.1. Acțiuni de culegere de folclor și de recuperare a lexiconului popular 10. 2. Valorificarea patrimoniului etnofolcloric prin imagine fotografică și film documentar. 10.3. Valorificarea portului popular în moda actuală. 10.4. Valorificarea tradiției în arhitectura actuală. 10.5. Valorificarea folclorului în alte genuri muzicale. 10.6. Festivalurile, nedeile, întâlnirile cu „fii satelor” 13. Multiculturalitate etnografică. 13.1. Particularități antropologice ale comunităților minoritare	<ul style="list-style-type: none"> • metode didactice activ-participative (studiu de caz, discuții interactive, investigații în comun) 	2 ore
14. Geografie, istorie și toponimie. Pădure, agricultură și toponimie. Exonimele în viața comunităților.	<ul style="list-style-type: none"> • metode didactice activ-participative (studiu de caz, discuții interactive, investigații în comun) 	4 ore
15. Recomandări ale ONU privind standardizarea denumirilor geografice. Noțiuni speciale de onomastică.	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea interactivă • lucrul în grup organizat 	4 ore

Bibliografie

- [1] A. Bodiu, *Dorul fără obiect. Studii de etnografie*, Ed. Vremii, Cluj-Napoca (2004)
- [2] I.C. Bucur, Ioana-Raluca Andrei, *Abecedar și dicționar etnografic*, Ed. “Astra Museum”, Sibiu (2007)
- [3] V. Butură, *Etnografia poporului român*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca (1978)
- [4] S. Costache, *Evreii din România. Aspecte geografice*, Ed. Topform, București (2003)
- [5] D. Drăghicescu, *Din psihologia poporului român*, Ed. Historia, București (2006)
- [6] P. D. Idu, *Om și natură în carpații Maramureșului și Bucovinei. Viața pastorală*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca (1999)
- [7] F. Ipatiov, *Rușii Lipoveni din România*, Ed. Presa Universitară, Cluj-Napoca (2001)
- [8] I. M. Mihăilescu, *Satul românesc*, Ed. Academiei Române, București (1985)

- [9] Angelica Pușcaș, *Țara Chioarului. Studiu de geografie regională*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca (2007)
- [10] R.A. Roman, *Bucate, vinuri și obiceiuri românești*, Ed. Paideea, București (2001)
- [11] G. Salla, *Neamul țiganilor gabori. Istorie, mentalități, tradiții*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca (2007)
- [12] H.H. Stahl, *Contribuții la studiul satelor devălmașe românești. Vol. I, II, III*, Ed. Academiei Române, București (1958, 1959, 1965)
- [13] I. Tosa, Simona Munteanu *Calendarul țaranului român, de la sfârșitul secolului al XIX-lea*, Ed. Mediamira, Cluj-Napoca (2003)
- [14] R. Vuia, Simona Munteanu, *Studii de etnografie și folclor, vol. I, II*, Ed. Minerva, București (1975, 1980)

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Cultură și civilizație rurală în Transilvania. Muzeul etnografic Cluj-Napoca. Parcul etnografic Romulus Vuia	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică • explicația • observația 	4 ore
2. Tipuri de gospodării; arhitectură religioasă; civilizația lutului; arta încondierii ouălor; gastronomie arhaică locală. Aplicație în teren: Bucovina și/sau Complexul Etnografic Astra, Dumbrava Sibiului și/sau la Asociația/ târgurile/ atelierile meșterilor populari și/sau Acasă la muzicanți și/sau La stână și/sau La mănăstire	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea • problematizarea • investigația în comun 	4 ore
3. Probleme de antropologie culturală. Minorități etnice și repere identitare. Incluziv vs. identitar. Cum și dacă trebuie ridicată problema integrării culturale?	<ul style="list-style-type: none"> • folosirea aplicațiilor soft specializate • modelarea • lucrul în grup organizat 	4 ore
4. Valorificarea resurselor turistice etnoculturale Poate fi spațiul urban un receptacol și/sau un mediu oportun de conservare și restituire a patrimoniului etnografic? Animația turistică.	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică • studiul de caz • brainstorming • observația dirijată 	2 ore

Bibliografie

1. I.C. Bucur, Ioana-Raluca Andrei, *Abecedar și dicționar etnografic*, Ed. "Astra Museum", Sibiu (2007)
2. V. Butură, *Etnografia poporului român*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca (1978)
3. P. D. Idu, *Om și natură în carpații Maramureșului și Bucovinei. Viața pastorală*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca (1999)
4. M. Ilieș, Gabriela Ilieș, N. Hodor, *Animația turistică, o șansă pentru valorificarea patrimoniului popular*, în Crișana-Maramureș, Atlas geografic al patrimoniului turistic, Editura Univ. Din Oradea, coord. Al. Ilieș (2014)
5. F. Ipatiov, *Rușii Lipoveni din România*, Ed. Presa Universitară, Cluj-Napoca (2001)
6. I. M. Mihăilescu, *Satul românesc*, Ed. Academiei Române, București (1985)
7. G. Salla, *Neamul țiganilor gabori. Istorie, mentalități, tradiții*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca (2007)
8. H.H. Stahl, *Contribuții la studiul satelor devălmașe românești. Vol. I, II, III*, Ed. Academiei Române, București (1958, 1959, 1965)
9. R. Vuia, Simona Munteanu, *Studii de etnografie și folclor, vol. I, II*, Ed. Minerva, București (1975, 1980)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate.
- Din analiza opiniilor formulate de angajatori privind atributele preferențiale ale formației de specialiști a rezultat un grad ridicat de apreciere a profesionalismului acestora, ceea ce confirmă faptul că, structura și conținutul curriculei educaționale construite pentru acest program de studii sunt corecte, cuprinzătoare și eficiente.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • verificarea gradului de sistematizare și utilizare a noțiunilor însușite • coerența logică și forța argumentativă • gradul de asimilare a terminologiei de specialitate • aspectele atitudinale: interesul pentru studiu individual 	Evaluare secvențială (orală) în timpul semestrului: <ul style="list-style-type: none"> - expunerea liberă - conversația de evaluare - chestionarea orală 	10%
		Evaluare scrisă (finală) în sesiunea de examene: <ul style="list-style-type: none"> - testare sumativă 	50%
		Participarea activă la cursuri	5%
10.5 Seminar/ laborator	<ul style="list-style-type: none"> • capacitatea de aplicare în practică • capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate • criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitatea, interesul pentru studiu individual 	Prezentare temă de seminar, elaborare și realizare miniproiect de cercetare	15%
		Evaluare scrisă finală (în sesiunea de examene): <ul style="list-style-type: none"> - rezolvarea itemilor din test Participarea activă la seminarii	15%

10.6 Standard minim de performanță

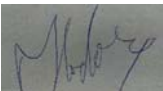
- Cunoașterea aspectelor teoretice și metodologice de bază ale Etnografiei și Toponimiei (concepte, principii, metode, mijloace, indicatori, date și informații) în scopul inventarierii, ierarhizării și diferențierii tipurilor de resurse turistice etnografice.

Data completării

19.04.2022

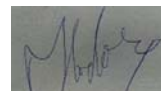
Semnătura titularului de curs

Șef lucrări dr. Nicolaie Hodor

Semnătura titularului de seminar

Șef lucrări dr. Nicolaie Hodor

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament